

Bootjes

De havens van Malta, zoals die bij Marsaxlokk, liggen vol met kleine kleurrijke traditionele bootjes. Scheepvaart is altijd erg belangrijk geweest voor de mensen op Malta. Maar in het verleden was boden de boten voor de Maltezers de enige en noodzakelijke verbinding met de rest van de wereld. Bovendien vormde de vis die met behulp van de bootjes werd gevangen een belangrijke voedingsbron voor de bewoners van Malta.

In het verre verleden werden boten voornamelijk voortgedreven door roeiers. Meestal waren dat slaven. Hierna begon men zeilen op boten te plaatsen, zodat de boten werden voortgedreven met windkracht. De Latijnse boot, 'Id-dghajsa tal-Latini', werd op Malta gebruikt voor het vervoer van goederen van en naar Sicilië. De boten werden ook wel 'Il Fregata del Gozo' genoemd.

Tegenwoordig kom je in vrijwel iedere publicatie over Malta wel een plaatje tegen van kleurrijke bootjes waarop de ogen van Osiris zijn geschilderd. In het verleden kon aan de kleurstelling worden afgelezen uit welke haven de boot afkomstig was. Het ontwerp van de boten komt waarschijnlijk uit de tijd van de Feniciërs. Tegenwoordig worden dezelfde typen gebruikt, omdat deze stabiel op het water liggen en tegen een stootje kunnen. Malta telt ongeveer 430 fulltime vissers die werken op 320 bootjes. Behalve voor het vissen, zijn veel boten ingericht voor het vervoeren van toeristen.

Grofweg zijn de volgende typen boten te onderscheiden:

- Luzzu (fontetisch: loets-zoe); De luzzu is het meest voorkomende type boot. De boot is zowel aan de voor- als achtersteven puntvormig, waardoor je eigenlijk beide kanten op zou kunnen varen. De bootjes zijn rond de 7 meter lang, de romp is gemaakt van hout en de exemplaren waar nu mee gevaren wordt zijn vaak al ouder dan 40 jaar.
- Kajjik (fontetisch: ka-djik); De kajjikki lijken op de luzzu, alleen zijn deze boten slechts aan de voorzijde puntvormig en hebben ze een vlakke achtersteven. Vaak zijn ze ook kleiner dan de luzzu's, gemiddeld zijn ze rond de 4,5 meter lang. De nieuwere exemplaren van dit type zijn meestal van composietmaterialen gebouwd.
- Frejgatina; Frejgatini zijn sloepvormige boten die verschillende formaten kunnen hebben. In de formaten waarin ze tegenwoordig gebouwd worden hebben ze gemiddeld een lengte van zo'n 3,5 meter. In het verleden zijn er echter ook boten gebouwd met een lengte van 11 meter, een breedte van 4 meter en met een mast van 18 meter erop.
- Dghasja (fontetisch: dai-sa, betekent eigenlijk gewoon 'boot'); De dghajsa is eigenlijk geen vissersboot, omdat hij niet zeewaardig is. De boot is smal, maar kan wel 7 meter lang zijn. Hij ziet er sneller uit dan de hiervoor genoemde typen. De boot heeft een hoge voor- en achtersteven, waardoor hij snel door het water kan klieven. Ze lijken veel op de Venetiaanse gondola's. Een dghasja met twee roeiers noemt men 'dghajjes tal-Pass bi tnejn' en een dghasja met ruimte voor vier roeiers heet 'dghajjes tal-Pass b erbgha'.

In het verleden, toen er nog geen motoren bestonden, waren de luzzu's en kajjikki voorzien van zeilen en zodoende afhankelijk van de wind voor de aandrijving. De dghajjes waren voorzien van roeiriemen,

die werden bediend door een schipper die aan de achterzijde van de boot stond. Tegenwoordig hebben vrijwel alle boten een dieselmotor aan boord. Alleen in roeiwedstrijden tussen verschillende roeiers in dghajjes en frejgolini worden ze nog op de traditionele manier voortgestuwd.

Het op traditionele wijze bouwen van luzzu's is een ambachtelijk beroep. Tegenwoordig kiezen jongeren vaak voor andere beroepen. Gelukkig gaan veel eigenaren goed om met hun bootjes. Voor de najaarsstormen worden de bootjes uit het water gehaald en wordt er enkele weken lang klein onderhoud gepleegd. Eens in de vijf jaar wordt alle verf van de boten gestript, worden rotte planken vervangen en worden alle voegen nagelopen. Wanneer een visser zijn boot uiteindelijk afschrijft, zal hij deze slechts kunnen vervangen door een nieuwer type. Vaak zijn dat zogenaamde MPV's (multi purpose vessels); moderne boten van ongeveer 8 meter lang, waarmee ze verder de zee op kunnen dan de traditionele bootjes. Zodoende wordt het vissen op zwaardvis mogelijk.